

สถานการณ์สินค้าปศุสัตว์ของประเทศไทย

ตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 1990 ประเทศไทยได้กลายเป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคเนื้อสัตว์รายใหญ่ที่สุดของโลก โดยในปี ค.ศ. 2018 ประเทศไทยมีผลผลิตเนื้อหมู เนื้อวัว เนื้อแกะแพะ และสัตว์ปีก รวมทั้งหมดประมาณ 85.17 ล้านตัน เป็นเนื้อหมูประมาณ 54.04 ล้านตัน คิดเป็น 63.45% ของผลผลิตเนื้อสัตว์ทั้งหมด ผลผลิตเนื้อวัวประมาณ 6.44 ล้านตัน คิดเป็น 7.56% ของผลผลิตเนื้อสัตว์ทั้งหมด และผลผลิตเนื้อแกะแพะประมาณ 4.75 ล้านตัน คิดเป็น 5.58% ของผลผลิตเนื้อสัตว์ทั้งหมด ผลผลิตเนื้อสัตว์ปีก ประมาณ 19.94 ล้านตัน นอกจากนี้ มีสัดส่วนการผลิตเนื้อสัตว์ปีกของประเทศไทย 23.41%

ปัจจุบันอัตราการบริโภคเนื้อสัตว์ของคนจีนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่จากการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้จีนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเข้าเนื้อสัตว์จากต่างประเทศ จากเดิมจีนจะนำเข้าเนื้อสัตว์เฉพาะช่วงเวลาที่การผลิตในประเทศไม่เพียงพอต่อการบริโภคเท่านั้น แต่หลังจากการเกิดโรคระบาดดังกล่าวทำให้จีนต้องนำเข้าเนื้อสัตว์จากต่างประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อชดเชยการผลิตที่หยุดชะงักจากมาตรการป้องกันและควบคุมการระบาดของโรค

ก่อนปี ค.ศ. 2007 ปริมาณการนำเข้าเนื้อสัตว์สุทธิของจีนน้อยกว่า 1 ล้านตัน แต่ในปี ค.ศ. 2008 ได้มีการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ณ กรุงปักกิ่ง ทำให้มีปริมาณการนำเข้าเนื้อสัตว์สุทธิประมาณ 1.5 ล้านตัน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ 5 แสนตัน โดยในปี ค.ศ. 2009 ปริมาณการนำเข้าเนื้อสัตว์สุทธิลดลงเหลือประมาณ 1.08 ล้านตัน โดยลดลงจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย และในปี ค.ศ. 2013 ปริมาณการนำเข้าเนื้อสัตว์สุทธิเพิ่มขึ้นเป็นประมาณ 2 ล้านตัน

ในปี ค.ศ. 2016-2018 จีนมีปริมาณการนำเข้าเนื้อสัตว์ประมาณ 4 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม ในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 2018-2019 ได้เกิดการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกันในสุกรในเขตพื้นที่หลักของการเลี้ยงสุกรของจีน ทำให้ปริมาณเนื้อหมูไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค เกิดการขาดแคลนเนื้อหมู และส่งผลให้ราคาเนื้อหมูปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

● การผลิต-นำเข้าสินค้าปศุสัตว์ของประเทศไทย

ในปี ค.ศ. 2019 ประเทศไทยมีผลผลิตสินค้าปศุสัตว์ทั้งหมดประมาณ 76.49 ล้านตัน ตัน ลดลง 10.2% จากปี ค.ศ. 2018 เป็นผลผลิตเนื้อวัวประมาณ 6.67 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 3.6% จากปีก่อนผลผลิตเนื้อแกะแพะประมาณ 4.88 ล้านตันเพิ่มขึ้น 2.6% จากปีก่อน ผลผลิตเนื้อสัตว์ปีกประมาณ 22.39 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 12.3% จากปีก่อน ผลผลิตไข่ประมาณ 33.09 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 5.8% จากปีก่อน ผลผลิตนม 32.01 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 4.1% จากปีก่อน ผลผลิตเนื้อหมู 42.55 ล้านตัน ลดลง 21.3% จากปีก่อน

ประเทศไทยมีปริมาณการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากต่างประเทศประมาณ 5.78 ล้านตัน ซึ่งแบ่งเป็นปริมาณการนำเข้าเนื้อหมูประมาณ 1.95 ล้านตัน (33.27%) เนื้อวัวแช่แข็งประมาณ 1.63 ล้านตัน (27.81%)

เครื่องในสัตว์ประมาณ 1.08 ล้านตัน (18.47%) เนื้อสัตว์ปีกประมาณ 7.68 แสนตัน (13.1%) เนื้อแพะและเนื้อแกะประมาณ 3.9 แสนตัน (6.65%) และเนื้อวัวแช่เย็นประมาณ 4 หมื่นตัน (0.68%) โดยประเทศบราซิลเป็นประเทศคู่ค้าเนื้อสัตว์ที่สำคัญของจีน ซึ่งมีปริมาณการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ประมาณ 1.16 ล้านตัน คิดเป็น 19.79% ของปริมาณการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ทั้งหมด รองลงมาคือประเทศสเปน (0.53 ล้านตัน) เยอรมัน (0.49 ล้านตัน) ออสเตรเลีย (0.49 ล้านตัน) อาร์เจนตินา (0.46 ล้านตัน) นิวซีแลนด์ (0.44 ล้านตัน) และสหรัฐอเมริกา (0.44 ล้านตัน)

ในปี 2019 จีนนำเข้าเนื้อสัตว์ปีกและเครื่องในสัตว์จากประเทศไทยประมาณ 7 หมื่นตัน (1.2%) โดยแบ่งเป็นปริมาณการนำเข้าเครื่องในสัตว์ประมาณ 4.2 หมื่นตัน (60.5%) และปริมาณการนำเข้าเนื้อสัตว์ปีกประมาณ 2.8 หมื่นตัน (39.5%)

ปริมาณการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ของประเทศไทยในปี ค.ศ. 2019						หน่วย: ตัน	
ประเทศ	เนื้อวัวแช่เย็น	เนื้อวัวแช่แข็ง	เนื้อหมู	เนื้อแพะเนื้อแกะ	เครื่องในสัตว์	เนื้อสัตว์ปีก	รวม
รวม	40,000	1,630,000	1,950,000	390,000	1,082,900	768,000	5,860,900
บราซิล	0	400,000	220,000	0	0	540,000	1,160,000
สเปน	0	0	380,000	0	150,000	0	530,000
เยอรมัน	0	0	320,000	0	170,000	0	490,000
ออสเตรเลีย	30,000	280,000	0	170,000	10,000	0	490,000
อาร์เจนตินา	0	380,000	0	0	0	80,000	460,000
นิวซีแลนด์	10,000	210,000	0	210,000	10,000	0	440,000
สหรัฐอเมริกา	0	10,000	240,000	0	170,000	0	420,000
อูรูกวัย	0	290,000	0	10,000	10,000	0	310,000
เดนมาร์ก	0	0	160,000	0	140,000	0	300,000
เนเธอร์แลนด์	0	0	160,000	0	120,000	0	280,000
แคนาดา	0	10,000	170,000	0	90,000	0	270,000
ชิลี	0	10,000	80,000	0	30,000	40,000	160,000
ฝรั่งเศส	0	0	80,000	0	70,000	0	150,000
สหราชอาณาจักร	0	0	80,000	0	40,000	0	120,000
อื่นๆ	0	40,000	60,000	0	30,000	80,000	210,000
ไทย	0	0	0	0	42,900	28,000	70,900

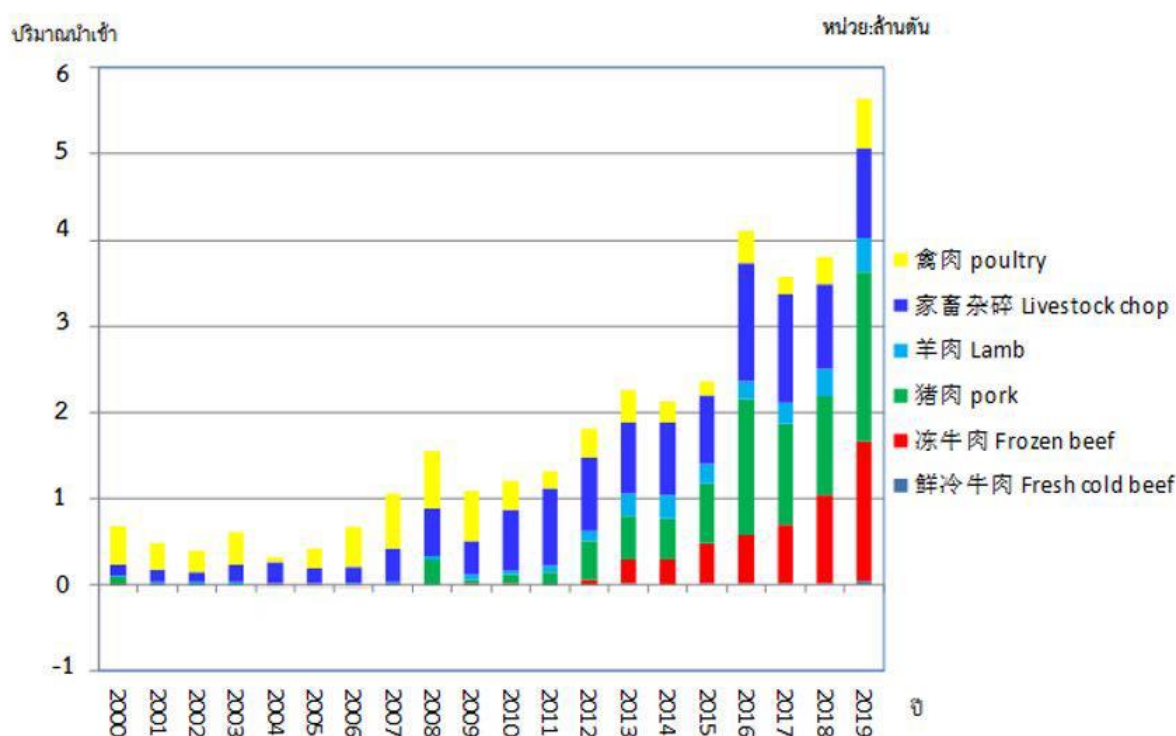
ที่มา : CNagri.com (บริษัทเอกชนที่วิเคราะห์การตลาดด้านเกษตรและการเกษตร) และกรมศุลกากรจีน

จากตารางข้างต้น ประเทศจีนนำเข้าเนื้อหมูจากต่างประเทศมากที่สุด ประมาณ 1.95 ล้านตัน โดยนำเข้าจากประเทศสเปนมากที่สุด (3.8 แสนตัน) รองลงมาคือเยอรมัน (3.2 แสนตัน) สหรัฐอเมริกา (2.4 แสนตัน) และบราซิล (2.2 แสนตัน)

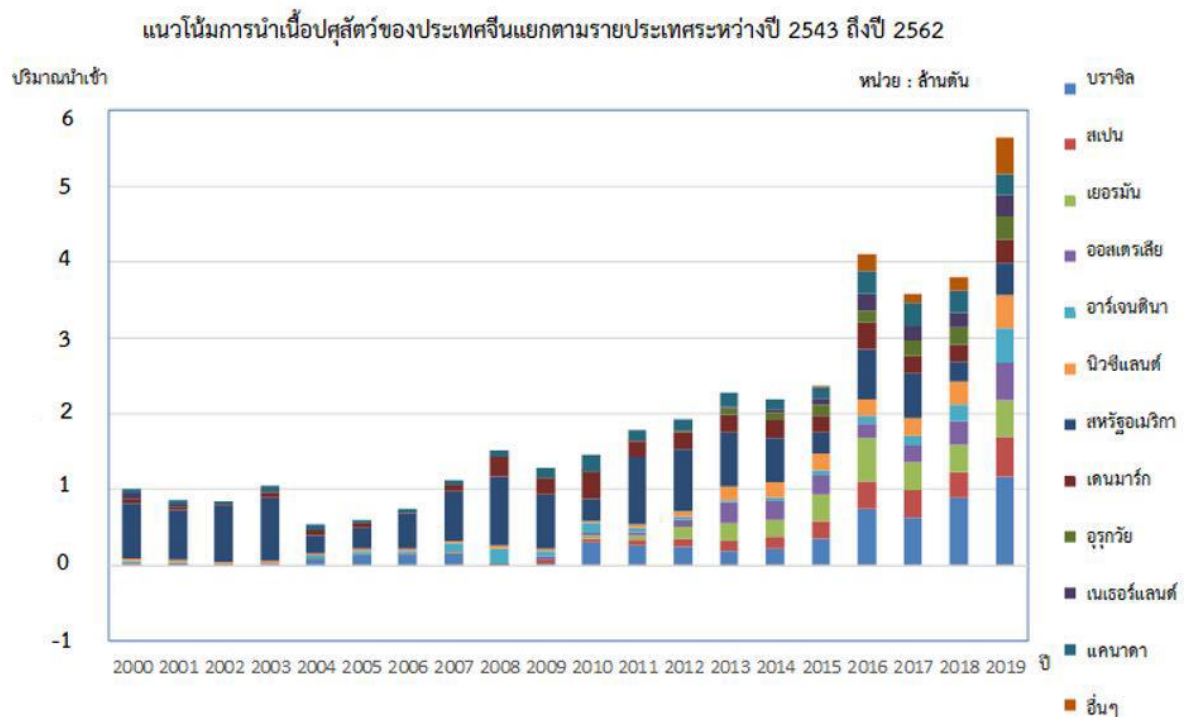
รองลงมาคือปริมาณการนำเข้าเนื้อวัวแช่แข็ง ประมาณ 1.63 ล้านตัน ซึ่งนำเข้าจากบราซิลมากที่สุด (4 แสนตัน) รองลงมาคือ อาร์เจนตินา (3.8 แสนตัน) ออสเตรเลีย (2.9 แสนตัน) และออสเตรเลีย (2.8 แสนตัน)

ถัดมาคือปริมาณการนำเข้าเครื่องในสัตว์ จีนมีการนำเข้าประมาณ 1.08 ล้านตัน โดยนำเข้าจากหลายประเทศในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน เช่น เยอรมันและสหรัฐอเมริกา (1.7 แสนตัน) สเปน (1.5 แสนตัน) และเดนมาร์ก (1.4 แสนตัน) เป็นต้น

แนวโน้มการนำเข้าเนื้อปศุสัตว์ของประเทศไทยระหว่างปี 2543 ถึงปี 2562

ที่มา : CNagri.com (บริษัทเอกชนที่วิเคราะห์การตลาดด้านเกษตรและการเกษตร)

ที่มา : CNagri.com (บริษัทเอกชนที่วิเคราะห์การตลาดด้านเกษตรและการเกษตร)

- สถานการณ์สินค้าปศุสัตว์ในช่วงการระบาดโรค COVID-19

ด้วยสถานการณ์การระบาดโรค COVID-19 อย่างรุนแรงในประเทศจีน โดยเฉพาะมณฑลหูเป่ย์ ที่เป็นมณฑลต้นกำเนิดของโรคดังกล่าว และยังเป็นหนึ่งในพื้นที่เกษตรกรรมหลักของจีน นอกจากนี้ โรคได้แพร่กระจายเป็นวงกว้างครอบคลุมหลายมณฑลที่เป็นแหล่งทำเกษตรกรรมหลักของจีน เช่น เสฉวน หูหนาน เหอหนานและซานตง ต่างได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการระบาดของโรค อย่างไรก็ตามการระบาดของโรค COVID-19 เกิดขึ้นในช่วงฤดูหนาวของจีน ซึ่งไม่ใช่ฤดูกาลในการทำเกษตรกรรมของประเทศจึงไม่ได้รับผลกระทบหนักเท่าที่คาดการณ์ แต่มาตรการบังคับใช้ของภาครัฐสำหรับป้องกันและควบคุมโรค COVID-19 อย่างเข้มงวด เช่น การปิดเมืองหรือมณฑล ปิดระบบการขนส่งและการคมนาคมในพื้นที่ระบาด และธุรกิจหลายแห่งปิดทำการต่อเนื่องจากการขยายวันหยุด ซึ่งมาตรการดังกล่าวทำให้เกิดอุปสรรคและส่งผลกระทบเป็นลูกโซ่ต่อทุกภาคส่วน รวมถึงภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเกษตร เนื่องจากระงับระบบการขนส่งสินค้าในหลายพื้นที่ระบาด ทำให้ไม่สามารถขนส่งอาหารสัตว์มายังฟาร์มได้ รวมถึงโรงงานผลิตอาหารสัตว์ยังไม่สามารถเปิดทำการได้ส่งผลให้อาหารสัตว์คงเหลือของแต่ละฟาร์มไม่เพียงพอต่อการบริโภคของสัตว์ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ รวมถึงการขาดแคลนแรงงาน ส่งผลให้ฟาร์มต่างๆ เริ่มงานได้ล่าช้ากว่าปกติ และจะส่งผลกระทบต่อจำนวนสินค้าปศุสัตว์ที่ผลิตออกสู่ตลาด ทั้งนี้ ภาครัฐพยายามเร่งดำเนินการแก้ไขช่วยเหลือเกษตรกรให้ได้รับผลกระทบน้อยที่สุด จากการระบาดของโรคดังกล่าว โดยออกมาตรการผ่อนปรนช่องทางสีเขียว เพื่อการขนส่งอาหารสัตว์ (Green channel for feed) เพื่อรักษาประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าปศุสัตว์ในประเทศจีน

- **สุกร**

ในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมา (เดือนมกราคม – เดือนกุมภาพันธ์) ประเทศจีนมีมูลค่าการค้าประมาณ 4.12 ล้านล้านหยวน ลดลง 9.6% ซึ่งแบ่งเป็นมูลค่าการส่งออก 2.04 ล้านล้านหยวน ลดลง 15.9% และมูลค่าการนำเข้า 2.08 ล้านล้านหยวน ลดลง 2.4% แต่การนำเข้าสินค้าปศุสัตว์กลับเพิ่มขึ้น 69.6% โดยเพิ่มการนำเข้าเนื้อหมูถึง 1.6 เท่า เนื่องจากในช่วงปีที่ผ่านมาอุปทานหมูในจีนลดลงอย่างฉับพลันจากการระบาดของโรคอหิวาต์แอฟริกันสุกร (African swine fever: ASF) ซึ่ง USDA-FAS-PSD ได้มีการคาดการณ์ว่าในปี ค.ศ. 2020 ปริมาณการผลิตหมูของจีนจะลดลงประมาณ 25 % ประกอบกันช่วงต้นปีจีนได้ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของโรค Covid-19 ได้ส่งผลกระทบเพิ่มเติมต่ออุปทานหมูในจีน จึงทำให้จีนต้องนำเข้าเนื้อหมูเพิ่ม เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคเนื้อหมู ซึ่งมีการคาดการณ์ว่าจีนจะนำเข้าปริมาณเนื้อหมูเพิ่มขึ้น 35% เพื่อให้ราคาเนื้อหมูไม่มีการปรับราคาขึ้นอย่างฉับพลันในภาวะฉุกเฉินของประเทศ และให้มีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการบริโภคของคนจีน

- **สินค้าไก่**

สืบเนื่องจากปี ค.ศ. 2019 ประเทศจีนได้ประสบปัญหาโรคอหิวาต์แอฟริกันสุกร ทำให้สินค้าไก่ได้กลายเป็นสินค้าทดแทนของเนื้อหมู ทำให้ปริมาณการบริโภคสินค้าไก่ในจีนเพิ่มขึ้น 2.38 ล้านตัน อยู่ที่ 13.98 ล้านตัน แต่จีนก็เป็นประเทศผู้ผลิตสินค้าไก่เป็นอันดับที่สอง รองจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีผลผลิตสินค้าไก่ประมาณ 13.8 ล้านตัน เพิ่มขึ้น 17.95% จากปีก่อน จะเห็นได้ว่าอุปทาน-อุปสงค์ไก่ของจีนมีปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ถึงแม้การระบาดของโรค COVID-19 ทั่วประเทศ ทำให้ฟาร์มหลายแห่งขาดแคลนอาหารสัตว์ แต่เป็นการขาดแคลนอาหารสัตว์เป็นระยะเวลาสั้นๆ ซึ่งไม่ได้ส่งผลกระทบต่อสินค้าไก่

ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 กระทรวงพาณิชย์จีนได้มีการสำรวจราคาขายส่งสินค้าปศุสัตว์พบว่า ราคาขายส่งเนื้อหมูและเนื้อแกะลดลง 0.1% ราคาขายส่งเนื้อวัวลดลง 0.4% ราคาขายส่งสินค้าไก่และไข่ไก่ลดลง 1.6% และ 3.0 % ตามลำดับ นอกจากนี้ ประเทศจีนได้เริ่มเข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิ (เดือนมีนาคม – เดือนพฤษภาคม) ซึ่งเป็นฤดูกาลทำเกษตรกรรม แต่มาตรการการป้องกันและการควบคุมโรคของภาครัฐส่งผลกระทบให้กิจกรรมทางเกษตรกรรมต่างๆ ต้องถูกหยุดชะงักและถูกเลื่อนออกไปอย่างไร้กำหนด ซึ่งส่งผลกระทบต่อเกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรและฟาร์มขนาดเล็กที่ใช้แรงงานในการเกษตร ที่ไม่สามารถปรับตารางการผลิตได้อย่างยืดหยุ่น และอาจฟื้นตัวได้ช้ามาก ดังนั้น หลังจากเหตุการณ์การระบาดของโรค COVID-19 เริ่มคลี่คลายเข้าสู่ภาวะปกติ ภาครัฐอาจมีการออกมาตรการหรือนโยบายต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือเกษตรกรหรือธุรกิจภาคเกษตรที่ได้รับผลกระทบจากโรคดังกล่าว และฟื้นฟูระบบเศรษฐกิจของประเทศให้กลับเข้าสู่สภาวะปกติ

- **บทสรุป**

แม้ว่าจีนจะก้าวมาเป็นประเทศผู้นำในการผลิตสินค้าปศุสัตว์ของโลก แต่จีนยังต้องเผชิญกับข้อจำกัดทางทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ความอุดมสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเทศจีนกำลังพัฒนาอุตสาหกรรมการเพาะเลี้ยงปศุสัตว์ตามมาตรฐานตามหลักสากล ระบบฟาร์มอัจฉริยะและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ประเทศจีนเป็นหนึ่งในประเทศที่มีมูลค่าการบริโภคเนื้อสัตว์เป็นอันดับต้นๆ ของโลก โดยมีมูลค่าการบริโภคเนื้อสัตว์ประมาณ 2.5 ล้านล้านหยวน เดิมอุปทานของสินค้าปศุสัตว์ก็ไม่เพียงพอต่ออุปสงค์ของคนจีน

ทำให้จีนต้องมีการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์จากต่างประเทศเพิ่มขึ้นในแต่ละปี นอกจากนี้ ในช่วงสองปีที่ผ่านมา ประเทศจีนได้ประสบปัญหาจากโรคอหิวาต์แอฟริกันสุกรระบาดในหลายพื้นที่หลักของการเลี้ยงสุกร ทำให้จีนต้องฆ่าสุกรทิ้งเป็นจำนวนหลายล้านตัว ในขณะที่ความต้องการการบริโภคเนื้อหมูเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สาเหตุมาจากการเติบโตของเศรษฐกิจจีน รายได้ของคนจีนสูงขึ้น คุณภาพชีวิตและสังคมดีขึ้น ประกอบกับจีนเกิดปัญหาโรคอหิวาต์สุกรระบาดจึงทำให้เกิดการขาดแคลนเนื้อสุกรสำหรับบริโภคภายในประเทศอย่างรุนแรง ราคาเนื้อหมูปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจาก 16 หยวนต่อกิโลกรัม ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2562 เป็น 48 หยวนต่อกิโลกรัม ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 ส่งผลให้จีนต้องนำเข้าเนื้อหมูจากต่างประเทศมากขึ้นเพื่อชดเชยส่วนต่างของปริมาณเนื้อหมูที่ขาดหายไป

นอกจากนี้ คนจีนนิยมบริโภคเนื้อสัตว์ปีก โดยเฉพาะสินค้าไก่และผลิตภัณฑ์พลอยได้ (ตีนไก่ ปีกไก่และเครื่องในไก่) ซึ่งปริมาณการผลิตสินค้าไก่และผลิตภัณฑ์พลอยได้ ไม่เพียงพอต่อการบริโภคของคนจีน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้จีนต้องนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี

จากการที่ประเทศจีนมีการพัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดด และมีนโยบายส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้จีนมีการปรับเปลี่ยนนโยบายการค้า โครงสร้างการนำเข้าสินค้าเกษตร และโครงสร้างการบริโภคภายในประเทศ ทำให้ภาครัฐและเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศต่างต้องปรับทิศทางและรูปแบบการลงทุน การปรับโครงสร้างและยกระดับอุตสาหกรรมของตน เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดจีนซึ่งมีกำลังซื้อและการบริโภคที่เพิ่มขึ้น

ล่าสุด จีนประกาศขึ้นทะเบียนโรงเชือดสัตว์ปีกของไทยเพิ่มเติมอีก 8 แห่ง ทำให้ปัจจุบันมีโรงเชือดสัตว์ปีกที่สามารถส่งออกไปยังประเทศจีนได้ทั้งหมด 22 แห่ง ส่งผลให้ไทยสามารถเพิ่มสัดส่วนการส่งออกเนื้อสัตว์ปีกและชิ้นส่วนสัตว์ปีกไปยังประเทศจีนได้มากขึ้น และคาดว่าไทยจะสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์สัตว์ปีกไปประเทศจีนเป็นจำนวนถึง 12,000 ล้านบาทต่อปี

แหล่งข้อมูล

กระทรวงพาณิชย์รายงานสถานการณ์การนำเข้าส่งออกของจีน

http://www.gov.cn/shuju/2020-03/12/content_5490606.htm

กรรณพลข้อมูล กระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา รายงานตลาดโลกและการค้าปศุสัตว์

http://blog.sina.com.cn/s/blog_5dde75a80102zqa2.html

Forward the Economist การวิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนาตลาดเนื้อไก่ในปี 2019

<https://www.qianzhan.com/analyst/detail/220/200210-a9090a1a.html>

CNagri.com การนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ของประเทศจีนเพิ่มขึ้น

<https://www.weihengag.com/home/article/detail/id/4597.html>